

Rozhodnutí soutěže Armin Geister 70 JT (C 19. 7. 2022)

Zpráva pořadatele

Jubilejní soutěže se zúčastnilo 17 skladatelů s 51 úlohami:

Imrich Bandžuch (12), Vladislav Buňka (3), Michel Caillaud (2), Niels Danstrup (5), Branislav Djurašević (0,5), Marjan Kovačević (1), Ralf Krätschmer (1), Zoltán Labai (3), Sébastien Luce (3), Michael McDowell (1), Dieter Müller (1), Oleg Paradzinskij (1), Josip Pernarić (5), Ben Smolkin (6), Slobodan Šaletić (2,5), Sven Trommler (3), Hans Uitenbroek (1).

Všechny skladby byly anonymně předloženy rozhodčímu, jenž připravil následující výsledek.

Rozhodnutí Armin Geister 70 JT

Zdálo se mi přitažlivé znovu se chopit argentinského tématu v čistě ortodoxní podobě a zjistit, jak lze toto krásné staré téma oživit moderními nápady a přitom se zříci dalších exoprvků. Ohlas byl potěšitelně velký a já bych chtěl poděkovat všem zúčastněným autorům za čest, kterou prokázali nejen tématu, ale i mně. Od ředitele soutěže Jiřího Jelínka jsem obdržel 51 anonymizovaných skladeb, z nichž jsem pět vyloučil, protože výzvy (# a =) dosáhly v různém počtu tahů nebo se změnou postavení. Harmonicky (a inovativně!) skloubit ve dvou fázích velmi rozdílné cíle – mat a pat – není snadné. Úloha užitá jako příklad (J. Kricheli, 1974) složená bez pomoci počítače před téměř 50 lety byla zamýšlena jako orientační měřítko kvality. Pokud se zaslané úlohy omezovaly jen na jednoznačná řešení (třebas s modelovým matem a patem), umístily se až za úlohami, které nabízely tematické nebo zvláštní strukturní vazby mezi jednotlivými fázemi, a tedy bohatší obsah. O tom, co je možné, svědčí jak cenami ohodnocení vítězové turnaje, tak i další dobré skladby, které jsem do výsledku vybral.

Preisbericht zum Armin-Geister-70-JT

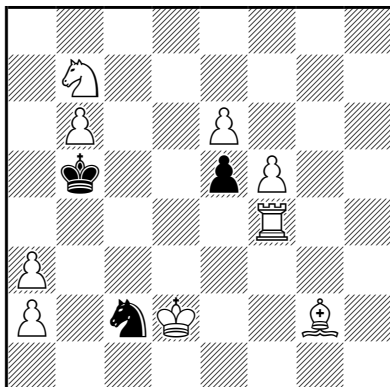
Es schien mir reizvoll, das *Tema Argentino* nochmals in rein orthodoxer Form aufzugreifen; zu sehen, wie dieses alte schöne Thema unter Verzicht zwar auf weitere Märchenelemente, jedoch mit modernem Gedankengut neu belebt werden kann. Die Resonanz war erfreulich hoch, und ich danke allen beteiligten Autoren für die damit nicht nur dem Thema, sondern auch mir erwiesene Ehre. Vom Turnierdirektor, Herrn Jiří Jelínek, erhielt ich 51 anonymisierte Aufgaben, von denen fünf ausschieden, da die Forderungen (# und =) mit ungleicher Zügezahl oder Stellungsveränderung einhergingen. Die sehr unterschiedlichen Ziele Matt und Patt in zwei Phasen harmonisch (und innovativ!) zu verbinden, ist nicht leicht. Die ohne Computerhilfe vor fast 50 Jahren erschienene Beispielaufgabe (J. Kricheli, 1974) war als ein Orientierungsmaß für Qualität gedacht. Soweit eingesandte Probleme weitgehend auf korrekte Lösungen (etwa mit Mustermatt und Musterpatt) beschränkt waren, unterlagen sie im Wettbewerb jenen Aufgaben, die thematische oder besondere strukturelle Bindeglieder zwischen den Phasen und damit reichlichere Substanz boten. Was hier möglich ist, zeigen die niveauvollen Preisträger des Turniers wie auch weitere gute Kompositionen, die aus der von mir getroffenen Auswahl in den Preisbericht gelangten.

1. cena/1. Preis: Marjan Kovačević (3222)

Argentinské téma je zpracováno působivě, se dvěma řešeními a dohromady se čtyřmi fázemi spojenými cyklem tahů ABCD/BCDA a jemnou hrou ♔ a ♕ na a přes pole e4. V řešeních s patem se mi rovněž líbí hra ♜, který je jednou vázaný a jednou braný. Udivuje a těší, že se k obdivuhodně přesnému a jednotnému průběhu připojuje i hvězda (!) ♚ a ve všech řešeních i modelové maty a paty. Forma mereditky v elegantním postavení je dalším krásným přídatkem. Toto mistrovské dílo pro mě bylo jasným vítězem od samého začátku!

Marjan Kovačević

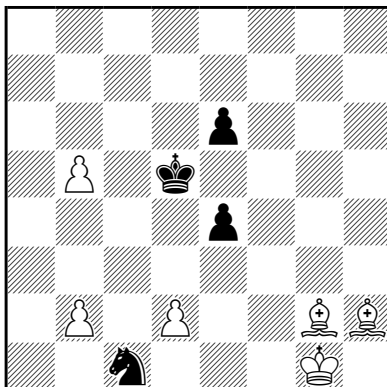
1. cena Armin Geister 70 JT

H#2 2.1.1.1 (9+3)
C+ B) H=2 **3222**

Hans Uitenbroek

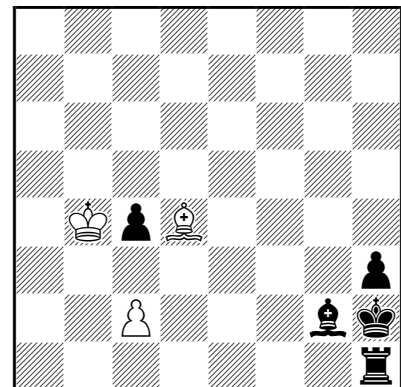
2. cena Armin Geister 70 JT

H#3 0.1.1... (6+4)
C+ B) H=3 **3223**

Sven Trommler

3. cena Armin Geister 70 JT

H#4 (3+5)
C+ B) H=4 **3224**

Das *Tema Argentino* wird zweispännig mit insgesamt vier zu einem Zyklus ABCD/BCDA verknüpften Phasen und feinem Spiel von wT und wL auf und über e4 eindrucksvoll dargestellt, wobei mir in den Pattlösungen auch gefallen hat, wie der sS zieht und einmal gefesselt, einmal geschlagen wird. Dass zu dem bewundernswert präzisen und einheitlichen Ablauf sogar noch eine Sternflucht (!) des sK sowie durchweg Mustermatt und Musterpatt hinzutreten, verblüfft und beglückt. Und die Meredith-Form in eleganter Stellung ist eine weitere schöne Zugabe. Dieses Meisterstück war für mich von Anfang an klarer Sieger!

A) I. 1. ♘xa3 ♙e4 (A) 2. ♚a4 ♙c6# (B), (1. ♘~? ♗f3 2. ♚a4 ♙c6#??), II. 1.e4 ♗xe4 (C) 2. ♚c6 ♗b4# (D) (1.e4 ♗b4?? 2. ♚c6 ♙xe4#), B) I. 1. ♘d4 ♙c6+ (B) 2. ♚c4 ♗e4= (C) (1. ♘d4 ♗e4 2. ♚c4 ♙c6=??), II. 1. ♘b4 ♗xb4+ (D) 2. ♚a6 ♙e4= (A) (1. ♘b4 ♙e4 2. ♚a6 ♗xb4??).

2. cena/2. Preis: Hans Uitenbroek (3223)

Je obdivuhdné, jak v obou řešeních vzniká mat a pat díky zcela analogickým sekvencím tahů. Po dvojkroku bílých pěšců (1.- b4 nebo 1.- d4) následuje tah ♘ (2. ♘b3 nebo 2. ♘d3), načež druhý ♙ táhne o jedno pole (2.- d3 nebo 2.- b3) a v obou případech na závěr bere bílý střelec. Tento průběh mě svou jemnou jednotou velmi zaujal a pozice na mě udělala hluboký dojem. Na okraj: komu vadí proměněný střelec h2, necht' posune pozici o sloupec doleva. Bylo by také možné mít místo ♙ na e4 ♘, takže by byl dvakrát brán černý jezdec.

Es ist staunenswert, wie Matt und Patt in den beiden Lösungen durch vollkommen analoge Zugfolgen zustande kommen. Den Doppelschritten der wBB (1.- b4 bzw. 1.- d4) folgt der sS (2.Sb3 bzw. 2.Sd3), worauf korrespondierend dazu der jeweils andere wB mit kurzem Schritt zieht (2.- d3 bzw. 2.- b3) und beide Male ein wL zum Abschluss schlägt. Diese Abfolge mit ihrer feinen Einheitlichkeit hat mich sehr beeindruckt und die Stellung sich tief eingepägt. Am Rande: Wen der Umwandlungsläufer auf h2 stört, verschiebe die Stellung um ein Feld nach links. Auch wäre statt des sB auf e4 ein sS möglich, dass dann zweimal Springer geschlagen würden.

A) 1.- b4 (d3?) 2. ♘b3 d3 3. ♘d4 ♙xe4#, B) 1.- d4 (b3?) 2. ♘d3 b3 3. ♘e5 ♙xe5=.

3. cena/3. Preis: Sven Trommler (3224)

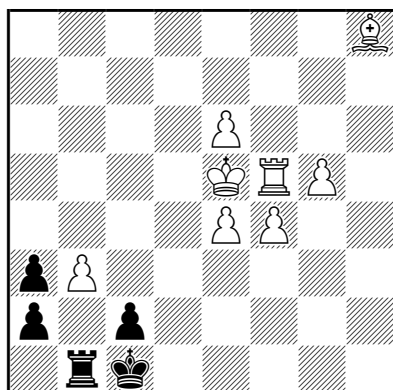
Spojení mezi řešeními s matem a patem a velmi individuální charakter této úlohy vyplývá z tahů ♙, které v ději dominují. Král provede sedm z osmi tahů bílého a nikdy nevstoupí dvakrát na stejné pole. Líbilo se mi také, že se ♙ v obou fázích vzdaluje od okraje šachovnice, v A) pěkným tempovým tahem 2. ♙g2. Půvabné tahy krále dobře doplňuje cyklická výměna černých figur v B). Z hlediska průběhu řešení zajímavá úloha, i když s určitým odstupem od obou prvních vítězů.

Das Verbindende zwischen Matt- und Pattphase sowie die sehr eigene Note dieser Aufgabe ergeben sich aus den das Geschehen beherrschenden Schritten des wK. Er führt sieben der insgesamt acht weißen Züge aus und betritt dabei nie ein Feld zweimal. Auch dass der sK in beiden Phasen vom Brettrand wegzieht, bei A) mit dem hübschen Tempozug 2.Kg2, hat mir gut gefallen. Die anmutigen Königsschritte werden durch einen schwarzen Platzwechselzyklus bei B) gut ergänzt. Eine von den Bewegungsabläufen her interessante Komposition; obgleich mit einigem Abstand zu den vorderen Preisträgern.

A) 1. ♖f1 ♔c3 2. ♗g2 ♕d2 3. h2 ♔e3 4. ♗g1 ♔f3#, B) 1. ♗g3 ♕xc4 2. ♜h2 ♕d3 3. ♖h1 ♖f2+ 4. ♗g2 ♕e2=.

Michel Caillaud

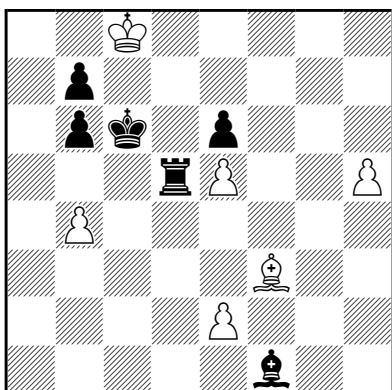
1. č. uzn. Armin Geister 70 JT

H#3 0.1.1... (8+5)
C+ B) **H=3** **3225**

Ralf Krätschmer

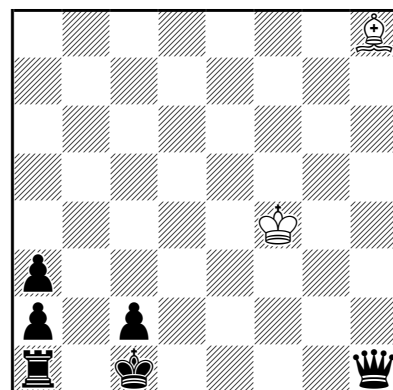
2. č. uzn. Armin Geister 70 JT

H#3 0.2.1... (6+6)
C+ B) **H=3** **3226**

Michel Caillaud

3. č. uzn. Armin Geister 70 JT

H#3 (2+6)
C+ B) **H=3** **3227**

1. čestné uznání/1. ehrende Erwähnung: Michel Caillaud (3225)

Jako jednotné a přitom dobře odlišené se prezentují podobné úvodní tahy ♔, tiché tahy ♜ a zejména dvojí proměna v černopolné střelce na různých polích (c1, a1). Z mnoha skladeb s proměnami se mi tato v turnaji líbila nejvíce – a svým půvabem kompenzuje hojnost bílého materiálu.

Als einheitlich und doch gut differenziert stellen sich die ähnlichen Schlüsselzüge des wK, die stillen Züge des wT und insbesondere die gedoppelte Umwandlung in einen schwarzfeldrigen sL auf unterschiedlichen Feldern (c1, a1) dar. Unter den vielen Umwandlungen, die im Turnier verwendet wurden, hat mir diese am besten gefallen – und gleicht mit ihrem Charme die weiße Materialfülle aus.

A) 1.- ♔d4 2. ♗b2 ♜b5 3.c1 ♖ ♔d3#, B) 1.- ♔d6 2.a1 ♖ ♖b2+ 3.axb2 ♜d5=.

2. čestné uznání/2. ehrende Erwähnung: Ralf Krätschmer (3226)

Obě řešení (čtyři fáze) spolu nijak celkově nesouvisejí, přesto – alespoň ve dvojicích – příjemně vystupují některé analogie: na jedné straně vzájemné přerušení ♜ a ♖ na b5, na druhé straně jednou vázaná, jednou braná ♜. Do jednoho diagramu se zde spojil obsah, který se jinak často objevoval odděleně a který tu drží pohromadě jemné tahy ♖ (s efekty návratu).

Die zwei Lösungen (vier Phasen) stehen in keinem alles umfassenden Zusammenhang; dennoch treten manche Strukturanalogien – zumindest paarweise – angenehm hervor: zum einen reziproke Verstaltungen von sT und sL auf b5, zum anderen der einmal gefesselte, einmal geschlagene sT. Was sonst vielfach sich getrennt zeigte, wurde hier in einem Diagramm vereint, zusammengehalten von subtilen Zügen des wL (mit switch-back-Effekten).

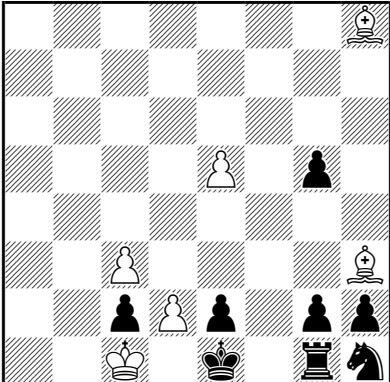
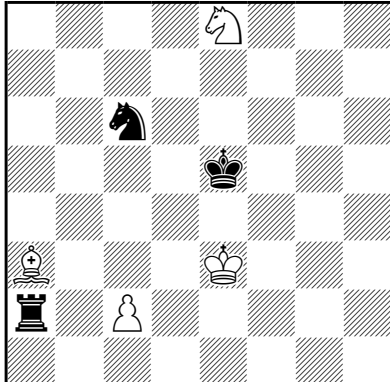
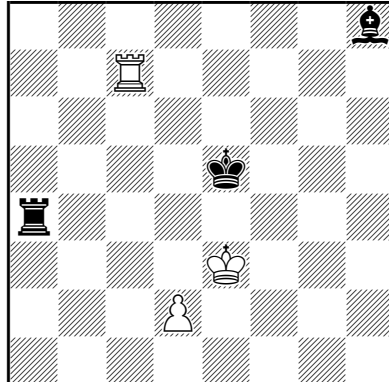
A) I. 1.- e4 2. ♜d6 exd6 3. ♖b5 e5#, II. 1.- ♖g4 2. ♜a5 e3 3. ♖b5 ♖f3#, B) I. 1.- e4 2. ♖a6 ♖d1 3. ♜b5 ♖a4=, II. 1.- ♖g2 2.b5 ♖xf1 3.b6 ♖g2=.

3. čestné uznání/3. ehrende Erwähnung: Michel Caillaud (3227)

Ze zaslaných minimálek mě tato (v půvabné pozici s volnou ♔) přesvědčila nejvíce, zejména vzhledem k milému překvapení, že kvůli patu není brána žádná černá figura, ale ♙ (!), takže pat nakonec přivozuje samotný ♔. Autor také upozorňuje na „malou ideu“, že matující kámen z A) se v B) obětuje na stejném poli (b2), na němž je v A) matován ♔.

Unter den eingesandten Minimalen hat mich dieses (in anmutiger Stellung mit freier sD) am meisten überzeugt, insbesondere angesichts der hübschen Überraschung, dass zwecks Patt keine schwarze Figur geschlagen wird, sondern der wL (!), damit schließlich der wK allein das Patt herbeiführt. Der Autor verweist noch auf die „kleine Idee“, dass der Mattstein von A) sich in B) auf dem gleichen Feld (b2) opfert, auf dem der sK in A) mattgesetzt wird.

A) 1. ♚b1 ♙e5 2. ♜b2 ♙d4 3. ♚c1 ♙c4#, B) 1. ♚b7 ♙e3 2. ♚b1 ♙b2+ 3. axb2 ♙e2=.

Vladislav Buňka p. zm. Armin Geister 70 JT	Ben Smolkin p. zm. Armin Geister 70 JT	Ben Smolkin p. zm. Armin Geister 70 JT
		
H#3 B) H=3 (6+8) C+ 3228	H#3 B) H=3 (4+3) C+ 3229	H#3 B) H=3 (3+3) C+ 3230

Pochvalné zmínky (bez pořadí) / Lobe (ohne Rangfolge):

Vladislav Buňka (3228)

Proměny v ♘ v A) a ♙ v B), analogické úvodní tahy ♘ i diferencované tahy ♙ na g3 při matu a na h4 při patu dávají úloze atraktivní jednotný charakter. Je škoda, že v B) je ♘g5 bráný a v obou fázích musí ♚ táhnout na h1.

Umwandlungen in sS bei A) und sL bei B), korrespondierende Schlüsselzüge des sS sowie die differenzierten Züge des wL nach g3 zum Matt und nach h4 zum Patt geben der Aufgabe ein ansprechendes einheitliches Gepräge. Schade, dass bei B) der sBg5 geschlagen wird, und in beiden Phasen der sT nach h1 ziehen muss.

A) 1. ♘g3 e6 2. ♚h1 ♙e5 3. g1 ♘ ♙xg3#, B) 1. ♘f2 ♙f6 2. ♚h1 ♙xg5 3. g1 ♙ ♙h4=.

Ben Smolkin (3229)

Z řady zaslaných miniatur ve známém stylu tato úloha vyniká pěknou harmonií volně stojícího ♔, hry po celé šachovnici, pestrých tahů ♙ a analogických tahů ♘.

Aus der Reihe der eingesandten Miniaturen in vertrautem Stil sticht diese Aufgabe durch schönen Zusammenklang von freistehendem sK, weiträumigem Spiel, variierten Zügen des wB und analogen Zügen des wS hervor.

A) 1. ♙d5 c3 2. ♚e2+ ♙d3 3. ♚e5 ♘c7#, B) 1. ♘e7 c4 2. ♚g2 ♙xe7 3. ♚g7 ♘xg7=.

Ben Smolkin (3230)

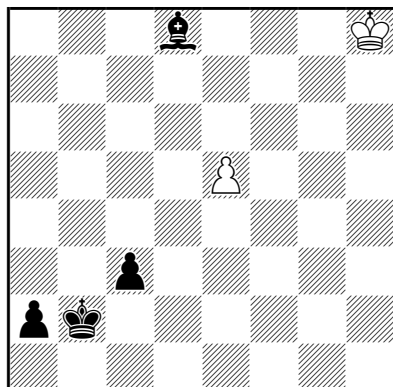
Nechci přikládat příliš velkou váhu autorem zmíněnému tématu Čumakov v patovém řešení, v nichž je brání černých figur až příliš časté. Pochvalu si ale zaslouží vtipné schéma pohybu obou králů (k modelovému patu směrem nahoru, k modelovému matu dolů) v úsporném provedení.

Dem vom Autor angeführten Chumakov-Thema möchte ich im Pattspiel, wo das Schlagen schwarzer Figuren allzu gängig ist, nicht zu viel Gewicht beimessen. Aber der konstruktive Witz des Bewegungsmusters der beiden Könige (zum Musterpatt nach oben, zum Mustermatt nach unten) in epigrammatischem Rahmen verdient ein Lob.

A) 1. ♖f4 ♔e2 2. ♕e4 ♚c5 3. ♜d4 d3#, B) 1. ♔e6 d4 2. ♜e5 dxe5 3. ♚e4+ ♔xe4=.

Josip Pernarić

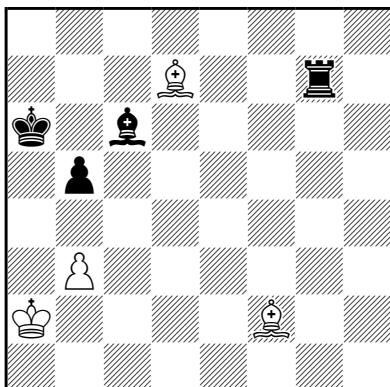
p. zm. Armin Geister 70 JT

H#4 B) **H=4** (2+4)
C+ **3231**

Michael McDowell

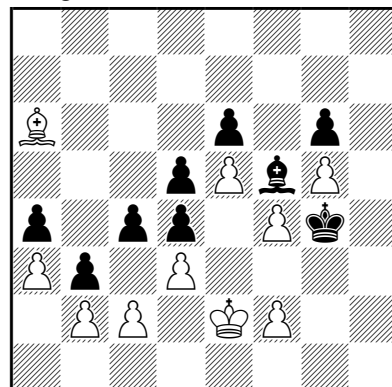
p. zm. Armin Geister 70 JT

H#2 B) **H=2** (4+4)
C+ **3232**

Daniel Papack

Berlín, Německo
originál, věnováno A. Geisterovi

H#3 B) **H=3** (10+9)
C+ **3233**

Josip Pernarić (3231)

Mat a pat se uskutečňují ve dvou klasicky echových závěrečných postaveních s braním ♜ v prvním tahu A) a v třetím tahu B) a se stejnou proměnou bílého pěšce (na dámu) na různých polích.

Mit Schlagen des sL, bei A) im ersten, bei B) im dritten weißen Zug, und gleicher Umwandlung des wB (in eine wD) auf unterschiedlichen Feldern ereignen sich Matt und Patt in zwei klassisch echohaften Schlussbildern.

A) 1. ♜f6+ exf6 2.a1 ♚ f7 3. ♚b1 f8 ♔ 4. ♔a1 ♔a3#, B) 1.c2 e6 2.c1 ♚ e7 3. ♚a1 exd8 ♔ 4. ♔b1 ♔d2=.

Michael McDowell (3232)

Úvodní tahy ♜ v obou řešeních do rohu (h1, a8) jako příprava na následující přerušení černou věží jsou v lehké pozici jaksi zřejmé, ale stejně zapůsobí. Za pozornost stojí také reciproční výměna tahů AB/BA v obou fázích. S cyklem bílých tahů (s jedním půltahem navíc) by úloha byla zařazena výše.

Die Schlüsselzüge des sL jeweils ins Eck (h1, a8) zur Vorbereitung der folgenden Verstellung durch den sT liegen in der offenen Stellung irgendwie auf der Hand, beeindrucken dann aber doch. Auch die in den beiden Phasen erfolgenden Zugvertauschungen AB/BA sind zu beachten. Mit einem weißen Zügezyklus (bei einem Halbzug mehr) wäre die Aufgabe höher eingestuft worden.

A) 1. ♜h1 b4 (A) 2. ♚g2 ♜c8# (B), B) 1. ♜a8 ♜c8+ (B) 2. ♚b7 b4= (A).

Srdečně děkuji všem, kteří k tomuto jubilejnímu turnaji přispěli. Vladislav Buňka se ujal iniciativy při našich setkáních v Kutné Hoře, povzbuzoval mě a pomáhal se zprostředkováním. Jíří Jelínek mě v mnoha ohledech organizačně podporoval a předal mi v perfektním vyhotovení (anonymizované) skladby. Daniel Papack mě podpořil radou a technickou pomocí. Sám vzhledem k našemu mimořádně blízkému vztahu v problémovém šachu neposlal do turnaje oficiální příspěvek, ale přispěl mi dvojicí problémů, které byly uveřejněny jako originály 3195 a 3196 v minulé Šachové skladbě 156 jako podnětný doplněk mimo soutěž. Problémy ukazují cyklus bílých, resp. černých tahů, přičemž černé, resp. bílé tahy jsou v obou fázích záměrně

stejně. A argentinskému tématu přeji, aby se mu dále věnovala pozornost i mimo tento turnaj – v neposlední řadě v exošachu.

Allen, die zu dem Jubiläumsturnier beigetragen haben, danke ich sehr herzlich. Vladislav Buňka ergriff bei unseren Zusammenkünften in Kutná Hora die Initiative, ermunterte mich und half mit vermittelnden Aktivitäten. Jiří Jelinek unterstützte mich organisatorisch vielfältig und gab die (anonymisierten) Aufgaben in bester Präsentation an mich weiter. Daniel Papack stand mir mit Rat und technischer Unterstützung zur Seite. Er, der mit Rücksicht auf unsere besonders enge problemschachliche Verbundenheit keinen offiziellen Beitrag zum Turnier einreichte, hat mir ein Aufgaben-Pärchen zugeeignet, das im vorigen Heft zwischen den Urdrucken (Nr. **3195** und **3196**) als anregende Ergänzung außer Konkurrenz zur Ansicht gelangen soll. Die Probleme zeigen einen Zyklus zum einen der weißen, zum anderen der schwarzen Züge, wobei dann jeweils die schwarzen bzw. weißen Züge in beiden Phasen bewusst gleich sind. So wünsche ich dem *Tema Argentino* auch weiterhin Aufmerksamkeit, über dieses Turnier hinaus – nicht zuletzt im Märchenschach.

Armin Geister, Berlin, v září/im September 2022

Daniel Papack zaslal ještě jeden věnovaný tematický originál **3233** s přáním uveřejnit ho společně s rozhodnutím jubilejního turnaje. Rádi vyhovujeme a uvádíme zde jeho řešení:

A) 1. ♙xd3+ (a) cxd3 (A) 2. ♖f5 (b) ♙f3 (B) 3.cxd3 (c) ♙xd3# (C), B) 1.cxd3+ (c) ♙xd3 (C) 2. ♙xd3+ (a) cxd3 (A) 3. ♖f5 (b) ♙f3= (B). Cyklus celých tahů. / Zyklus der Zugpaare.

Vladislav Buňka (vlevo) a Armin Geister (vpravo) na 30. mistrovství ČR v řešení v srpnu 2022